Redacţiunea Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; la Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care
Abonamente pentru Austro-Ung.
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 224. Braşovŭ, Mercurĭ, 9 (21) Octomvre. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvre 1891 st. vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ**, la care învitâmŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 8 Octomvre v.

Aruncândŭ o privire fugitivă asupra celorŭ ce se petrecŭ astădĭ în comitatele nóstre, involuntarŭ ţi-se revócă în memoria îngrozitórea epocă a Fanarioţilorŭ grecĭ, sub alŭ căroră jugŭ gemuse poporulŭ românŭ din Principate timpŭ de o sută de anĭ.

Inalta Pórtă trimitea aceste creaturĭ pe capulŭ bietului poporŭ românŭ din Principate sub cuvêntŭ, că nu are încredere în domnii şi boierii pămêntului, pe carĭ îi acusa cu tendinţe centrifugale şi cu gravitare înafară, tocmai aşa, precum ne acusă şi bănuesce pe noi astădĭ guvernulŭ şi sateliţii guvernului ungurescŭ.

Deosebirea este numai, că pe când Inalta Pórtă trimitea asupra poporului românŭ din Principate pe Fanarioţii grecĭ, pe atuncĭ guvernulŭ din Budapesta trimite asupra poporului românŭ de prin comitatele nóstre pe fişpanii ungurescĭ, carĭ în ceea ce privesce tractarea lorŭ cu poporulŭ se pare, că nu vorŭ sĕ se lase mai pe josŭ, decâtŭ cei dintâiu.

Intr'unŭ locŭ fişpanulŭ cu sateliţii sĕi punŭ dare grea asupra locuitorilorŭ românĭ pentru scopurile de maghiarisare ale Kultur-egylet-ului; într'altŭ locŭ vedĭ, că se votéză în adunările comitatelorŭ nemaghiare subvenţiunĭ pentru şcóle şi Kişdedovurĭ ungurescĭ; la Năsĕudŭ unŭ fişpanŭ scóte din moştenirile sale pe grăniţerii românĭ şi-i duce la sapă de lemnŭ. Bănăţenii ţipă în contra devastărilorŭ fondurilorŭ lorŭ grăniţerescĭ dér nu-i aude nimenĭ. Acum vinŭ la rêndŭ ţipetele Făgărăşenilorŭ, căroru fostulŭ lorŭ fişpanŭ Mihailŭ Horvath, li-a lăsatŭ dreptŭ moştenire o datoriă anuală de 22,000 fl. pe timpŭ de 50 de anĭ.

Când facĭ o revistă generală asupra acestora şi altorŭ nenumĕrate, involuntarŭ ţi-se impune întrebarea, óre Fanarioţii grecĭ, în timpŭ de o sută de anĭ, fost'au ei în stare sĕ facă pe acestŭ têrêmŭ mai multŭ, decâtŭ vorŭ sĕ facă fişpanii ungurescĭ cu poporulŭ dela noi abia în câte-va decenii?

Dér ai noştri fişpanĭ nu se mulţumescŭ numai cu sĕrăcirea poporaţiuneĭ de sub conducerea lorŭ, ci în acelaşĭ timpŭ ei mai urmărescŭ şi o altă misiune, — înţelegemŭ misiunea de desnaţionalisare, cu care au fostŭ trimişĭ între noi.

Amŭ cetitŭ cu atenţiune raportulŭ de mai josŭ alŭ adunării comitatense, ce s'a ţinutŭ acum de curêndŭ în Făgăraşŭ, şi deşi nu ne-a surprinsŭ arbitriulŭ şi volnicia, cu care s'a tractatŭ în acea adunare cestiunea limbei românescĭ, ne-a pusŭ totuşĭ în uimire cutezanţa şi obrăznicia, cu care se batjocuresce limba strămoşéscă şi naţională a locuitorilorŭ unui comitatŭ, ca acesta, care este curatŭ românescŭ.

Trebue sĕ mărturisimŭ însĕ, că nu mai puţinŭ ne-a pusŭ în uimire şi paciinţa nemărginită, cu care membrii comitatensĭ românĭ din acéstă adunare au asistatŭ la comiterea acestei încălcărĭ a dreptului limbei lorŭ.

Ni-amŭ esprimatŭ şi cu altă ocasiune dorinţa, de-a vedé manifestându-se în adunările comitatelorŭ locuite de Românĭ o luptă pentru drepturile nóstre, dér o luptă înverşunată şi energică în înţelesulŭ strînsŭ alŭ cuvêntului. Şi décă amŭ avutŭ cuvêntŭ de a pretinde acésta dela orĭ care comitatŭ cu membri comitatensĭ românĭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ amŭ aşteptatŭ sĕ vedemŭ desvoltându-se o asemenea luptă în adunările comitatense dela Făgăraşŭ, unde scimŭ, că membrii românĭ suntŭ representaţĭ mai bine, ca în orĭ care altŭ comitatŭ.

Nu vremŭ sĕ dicemŭ prin acésta, că dóră membrii comitatensĭ dela Făgăraşŭ n'ar fi manifestatŭ unŭ interesŭ destulŭ de frumosŭ faţă cu causele lorŭ, căcĭ numĕrulŭ celŭ mare, în care s'au presentatŭ ei la acéstă adunare, ni ofere în asta privinţă o dovadă la totŭ casulŭ îmbucurătóre.

Nu trebue sĕ uitămŭ însĕ, că în adunarea, despre care vorbimŭ, s'a tractatŭ de introducerea unorŭ *inovaţiunĭ* în detrimentulŭ limbei românescĭ, alŭ căreia dreptŭ recunoscutŭ prin lege nu li-a fostŭ ertatŭ Românilorŭ sĕ-lŭ cedeze încălcărei fişpanului, fără de-a nu face, ca sĕ se dĕrîme sala de ţipetele lorŭ protestătóre. Românii nu trebuia sĕ lase ocasiunea, de-a face pe noulŭ lorŭ fişpanŭ sĕ simtă, că se află în mijloculŭ unui poporŭ, alŭ căruia drepturĭ nu-i chipŭ de-a le încălca, ér dreptulŭ celŭ mai de căpetenia alŭ acestui poporŭ este dreptulŭ limbei sale.

Unde au ajunsŭ şi unde vorŭ ajunge în viitorŭ Românii Făgărăşenĭ, décă ei suntŭ nevoiţĭ astădĭ a-şĭ da dimisia din comisiunea administrativă din motivulŭ, că nu mai potŭ trăi cu limba românéscă.

Suntŭ nevoiţĭ adecă a renunţa dela posibilitatea de a-şĭ apĕra averea şi drepturile lorŭ şi de-a face locŭ strĕinilorŭ din motivŭ, că ei, locuitorii moşnenĭ ai pămêntului, pe care se află, nu potŭ sĕ se înţelégă în limba strĕinilorŭ veniţĭ în comitatulŭ lorŭ.

Acésta este o împrejurare, care cu dreptŭ cuvêntŭ ne-a făcutŭ sĕ aşteptămŭ dela Românii Făgărăşenĭ mai multŭ, decâtŭ ni-au doveditŭ.

Şi décă tacemŭ aceste observaţii faţă cu cei dela Făgăraşŭ, lăsămŭ sĕ-şĭ închipuéscă orĭ cine, câte amŭ avé de dişŭ faţă cu membrii comitatensĭ românĭ de prin alte comitate...

Noi aşteptămŭ sĕ vedemŭ pe Românii noştri pe deplinŭ conscii şi adêncŭ pĕtrunşĭ de drepturile lorŭ, căcĭ atuncĭ nu ne îndoimŭ, că obrăznicia adversarilorŭ va întîmpina în consciinţa de dreptŭ şi ambiţia naţională a acestorŭ Românĭ, nisce zidurĭ puternice şi nepenetrabile.

CRONICA POLITICĂ.

— 8 (20) Octomvre.

— „Pesti Naplo" anunţă: Contele Albert **Apponyi**, conducĕtorulŭ oposiţiei moderate, a visitatŭ pe conducĕtorulŭ partidei independente, Daniel *Iranyi*, care a întorsŭ visita lui Apponyi. Ambii bărbaţĭ de statŭ vorbiră multŭ asupra modalităţilorŭ, sub carĭ, întocmai aşa ca şi în anii 1884 şi 1887, sĕ coopereze oposiţia moderată cu partida independentă la alegerile viitóre, cu susţinerea deplină a punctului lorŭ principiarŭ. Nu s'au formulatŭ decisiunĭ concrete, fiindŭ-că

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Unŭ hagialicŭ modernŭ la 2 bisericuţe.

(Fine.)

Dér între cei 60,000 de ostaşĭ ai lui Daun, câţĭ óre erau din Transilvania şi câţĭ între ei erau Românĭ? Nobilii scimŭ, că nu dedeau armată, şi cu deosebire nu dedeau pe câmpii îndepărtate şi în afară de ţéră, ér ceilalţĭ asociaţĭ ai lorŭ, circumspecţii noştri vecinĭ, aveau totdéuna la nevoiă materialŭ vigurosŭ şi bunŭ pentru atarĭ trebuinţe şi pentru atarĭ espediţiunĭ în Românii şi ţiganii din satele micste. Funii şi lanţurĭ, ca sĕ-i prindă şi espedeze pentru totdéuna din satŭ, pentru apĕrarea comunei, încă aveau destule!!

In fine câţĭ Românĭ voinicĭ din Transilvania, Bănatŭ şi Ungaria nu au cădutŭ şi muritŭ mórte de erou pe acestŭ câmpŭ de luptă şi de învingere? Nimenĭ şi nimicŭ nu ne spune, nimenĭ nu ni-a păstratŭ numele lorŭ, nicĭ istoriă, nicĭ cronicĭ, nicĭ diplome nobilitare, nicĭ vre-o instituţiune de binefacere orĭ culturală, nicĭ vr'o uşurare a sorţii şi greutăţilorŭ celorŭ rĕmaşĭ acasă şi apăsaţĭ n'a păstratŭ amintirea lorŭ. Ba din contră, din cei rĕmaşĭ acasă, desfătându-se în trândăviă şi averĭ, vedemŭ numĕróse familii înălţate la mărire şi averĭ, ridicate la rangurĭ de conţĭ şi baronĭ, ér la circumspecţĭ vedemŭ dându-li-se spre deosebită afecţiune şi stimă vechiulŭ ducatŭ românescŭ Ţéra Făgăraşului în deplină folosinţă cu pămêntulŭ, pădurile şi iobagii lorŭ pe 99 anĭ, pentru unŭ preţŭ de nimica de 200 mii de zlotĭ, ca statulŭ sĕ le dea apoi despăgubire de peste 300 mii de florinĭ!

In anii din urmă s'au serbatŭ centenariile şi amintirile lupteloră eroice şi faptelorŭ celorŭ mai marĭ ale armatei austriace, ale victorielorŭ dela Aspern şi Custozza etc. etc. s'au ţinutŭ parastase şi părădĭ pentru cei cădutĭ în lupte, se desgropară cu mare pompă osĕmintele generalului francesŭ Lasalle, împuşcatŭ de unŭ soldatŭ ungurŭ (?) la Aspern etc, s'au chiămatŭ deputaţiunĭ şi óspeţĭ, pretutindenea s'a vorbitŭ şi pomenitŭ de toţĭ şi tóte, numai de Românĭ şi de faptele, şi mórtea lorŭ gloriósă nu se amintĭ nimicŭ. Ei s'au luptatŭ şi cădutŭ ca leii, vĕrsându-şĭ sângele şi viéţa, dér ei au luptatŭ şi muritŭ sub numire străină, pentru scopurĭ străine şi pe pămêntŭ străinŭ. Ei şi-au jertfitŭ sângele şi viéţa, şi alţii au avutŭ folósele, numele şi amintirea!

Peste alte 5 dile mĕ aflamŭ pe unŭ altŭ terenŭ, nu mai puţinŭ de gloriă şi de tristeţă pentru noi, — eram în oraşulŭ şi împrejurimile oraşului Trautenau — celebru prin ciocnirea victoriósă la 23 Iuniu 1866, cu Prusienii şi unde zace şi unŭ cunoscutŭ şi o rudă a mea.

Pe o mică colină acoperită cu bradŭ şi molidŭ ce se ridică în marginea oraşului şi pe alŭ cărei vêrfŭ se află érăşĭ o mică bisericuţă — de unde şi numirea lui de Kapellenberg — pe o suprafaţă de câteva (3—4) jugĕre se încinse şi deslănţuĭ furia resboiului. La fiă-care pasŭ întâlnescĭ séu crucĭ singuratice, puse pe loculŭ unde au cădutŭ oficerii dintr'o parte orĭ alta, orĭ morminte comune de ale soldaţilorŭ austriacĭ şi prusienĭ, carĭ zacŭ în pace unulŭ peste altulŭ.

Culmea furiei rĕsboiului pare a fi fostŭ în jurulŭ şi înlăuntrulŭ bisericuţeĭ. La 400 de glónţe de puşcă stau şi adĭ împlântate în zidulŭ bisericei, încâtŭ le observĭ din depărtare. Apropiindu-te de acestŭ sanctuarŭ, în jurulŭ lui vedĭ morminte în şirŭ unulŭ lângă altulŭ.

Cum ajungĭ susŭ din partea craşului, celŭ dintâiu mormêntŭ în jurulŭ bisericuţei este alŭ unui Românŭ: „Matei Horduseu k. k. Lieutenant im 13 Banater Regimente", pusŭ de soţii sĕi de arme; apoi lângă elŭ este alŭ unui locotenentŭ colonelŭ prusianŭ, ér în rêndŭ jurŭ împrejurŭ totŭ monu-

aceste se potŭ lua numai în conferinţele partideloră oposiţionale. Aceste conferinţe, probabilŭ, se vorŭ ţinè după terminarea desbateriloră delegaţiuniloră.

— In **parlamentulŭ austriacŭ** a interpelatŭ deputatulŭ cehŭ *Sokol* pe ministrulŭ preşedinte asupra procederei poliţiei din Praga cu ocasiunea primirei óspeţiloră esposiţiunei, asupra oprirei adunărei studenţiloră slavĭ, precum şi asupra interḑicerei primirei locuitoriloră din ţerile slave şi mai alesŭ a celoră din Rusia. Interpelarea numitului deputatŭ sună: 1) Este purtarea poliţiei din Praga cunoscută ministrului preşedinte? 2) Ce are de gândŭ ministrulŭ sĕ facă, pentru ca sĕ linişteścă poporaţiunea, a cărei încredere într'o tractare humană şi obiectivă a poliţiei faţă de publicŭ, a fostŭ adêncŭ sguduită?

— Ḑiarului „Vossische Zeitung" i-se anunţă din Bucurescĭ, că nu póte fi vorba de o *alianţă* a **României cu tripla alianţă,** fiindcă o alianţă între aceste trei puterĭ marĭ şi unŭ statŭ micŭ pe acelêşĭ condiţiunĭ, nu se póte închipui. Din contră România e îndreptăţită conformŭ încrederei reciproce, după cum a făcutŭ adeseorĭ, ca din casŭ în casŭ sĕ céră sfatŭ dela bărbaţii de statŭ, ce conducŭ alianţa triplă, şi póte fi sigură de unŭ spriginŭ alŭ triplei alianţe până atuncĭ, până când va păstra o atitudine, ce va consuna cu nisuinţele acesteia.

— Ḑiarulŭ „Neue Freie Presse" scrie următórele: In curêndŭ e aşteptatŭ **regele României**, care petrece actualmente în Sigmaringen, ca óspe alŭ împĕratului Germaniei în Berlinŭ. Impĕratulŭ s'a întorsŭ în capitală. In călĕtoria dela Berlinŭ la Bucurescĭ după, cum se aude, regele Carolŭ se va opri şi în Viena, pentru ca sĕ facă o visită împĕratului *Franciscŭ Iosifŭ.* Ambele visite în Berlinŭ şi Viena, vorŭ fi întregirea visitei dela Monza şi în unire cu acésta va forma espresiunea buneloră raporturĭ ale României cu puterile din tripla alianţă.

— Imprumutulŭ **rusescŭ** a fostŭ acoperitŭ de $7^1/_2$ orĭ în *Francia, Anglia, Rusia şi Danimarca.* Ḑiarele „Figaro" şi „Gaulois" ḑicŭ, că capitaliştii francesĭ au înţelesŭ, că împrumutulŭ acesta nu e numai unŭ capitalŭ sigurŭ şi favorabilŭ, ci e şi o manifestaţiune mărĕţă, pentru a cimenta legăturile de amiciţiă între aceste două naţiunĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 8 (20) Octomvre.

Pregătirĭ pentru viitórele alegerĭ de deputaţĭ. Partida „independentă şi dela 48" a hotărîtŭ în conferenţa sa dela 17 Octomvre, ca preşedintele în numele clubului sĕ provóce pe membrii sĕi din provinciă, ca în vederea viitóreloră alegerĭ de deputaţĭ fără amânare sĕ se organiseze şi despre modulŭ cum s'au organisatŭ sĕ însciinţeze comitetul centralŭ, ér décă pentru ajutorarea organisărei ar fi de lipsă în anumite locurĭ sĕ se trimită vre-unŭ membru din comitetulŭ centralŭ, acésta sĕ-'i se facă comitetului de timpuriu cunoscutŭ. Comitetulŭ centralŭ încă în decursulŭ lunei lui Octomvre va stabili, în înţelegere cu celelalte partide din oposiţiune, atitudinea, ce-o va lua pentru vitórele alegeri şi până când se va întêmpla acésta, membrii din provinciă vorŭ fi provocaţĭ a nu se pronunţa nicĭ într'unŭ chipŭ şi a nu intra în pactărĭ cu nicĭ o partidă.

***

Concertŭ la Bucurescĭ. Dra *Irene de Brennerberg* şi dlŭ *Traianŭ Mureşianu* au arangiatŭ Dumineca trecută unŭ concertŭ în sala noului Ateneu din Bucurescĭ. „Timpulŭ", împreună cu celelalte ḑiare din Bucurescĭ, anunţă acestŭ concertŭ în următórele cuvinte: unŭ concertŭ din cele mai interesante va fi acela pe care-lŭ vorŭ da Dumineca, la 6 Octomvre, tĕnĕră, dér deja celebra violonistă dra Irena de Brennerberg şi meritosulŭ baritonŭ Traianŭ Mureşianu. Succesulŭ acestui concertŭ, după probele pe carĭ concertiştii le-au datŭ până acum pretutindenĭ unde şi-au arĕtatŭ talentulŭ înaintea publicului, este neîndoiosŭ."

Programulu: 1) Wienawsky. Faust-fantaisie pentru vióră, esecutată de dra Brennerberg. 2) Bizet. Arie din Carmen, cântată de d. Mureşianu. 3) Paganini. Concertŭ pentru vióră, esecutatŭ de dra Brenerberg. 4) a) Stefanescu. Mândruliţă, cântată de d. Mureşianu. b) Denza. Ochĭ albastri, cântată de d. Mureşianu. 5) a) Marsick, Reverie, esecutată de dra Brennerberg. b) Zarzicky, Mazurka, esecutată de dra Brennerberg. 6) a) Mureşianu. Intórcere în ţéră, cântată de d. Mureşianu. b) Verdi. Arie din Ballo în Maschera, cântată de d. Mureşianu. 7) Sarasate. Airs bohemiens, esecutată de dra Brennerberg.

***

Detragerea debitului postalŭ. Ministeriulŭ austriacŭ de interne a detrasŭ debitulŭ postalŭ ḑiarului „Volksbote" din Budapesta, pe basa § 26 alŭ legei de pressă austriace, pentru ţerile representante în parlamentulŭ austriacŭ.

***

Episcopŭ sèrbescŭ alŭ Timişórei — după cumŭ află fóia sèrbéscă „Banatjanin" din Chichinda-mare — va fi protosingelulŭ *Emilian Radicĭ.*

***

Din comitatulŭ Bistriţă-Năsĕudŭ. Adunarea comitatensă de tómnă s'a ţinutŭ ḑilele acestea sub presidiulŭ fişpanului Paulŭ Bethlen. Foiloră ungurescĭ li-se raportéză, că în acéstă adunare s'a aprobatŭ „unanimŭ şi fără nicĭ o discuţiune" hotărîrea oraşului Bistriţa, de a da *pe séma Kişdedovului*, ce l'a ridicatŭ Kulturegylet-ulŭ în Bistriţa, unŭ ajutorŭ de *5 fl. la lună* şi câte 5 metri de lemne de focŭ în fiă-care anŭ. Totŭ în acéstă adunare s'a cetitŭ o hârtiă a ministrului ungurescŭ de agricultură privitóre la preliminarea cheltueliloră administrărei pădurilorŭ năsĕudene pe anulŭ 1890. La propunerea advocatului Gavrilă Manu, care a fostŭ sprijinită şi de dlŭ Budaker, adunarea a hotărîtŭ cu majoritate de voturĭ, ca sĕ înainteza o nouă cerere la ministru, de-órece cheltuelile preliminate pentru administrarea amintiteloră pădurĭ suntŭ *peste măsură marĭ.* — Trebue că cu pădurile Româniloră Năsĕudenĭ se face curatŭ jafŭ, căcĭ altmintrelea nu s'ar fi pututŭ scandalisa chiar şi o adunare, care unanimŭ şi fără nicĭ o discuţiune apróbă subvenţionarea cetăţeniloră nemaghiarĭ.

***

In Deşŭ s'a adusŭ unŭ regulamentŭ din partea magistratului orăşenescŭ, prin care se interḑice aplicarea chelneriţeloră în serviciu pe la birturĭ, otelurĭ şi catenele. Regulamentulŭ a fostŭ aprobatŭ şi din partea ministrului ung. de comerciŭ şi acum bietele chelneriţe caută sĕ-şĭ cute unŭ altŭ mijlocŭ de traiu.

***

Domeniulŭ dela Tirimia-mare alŭ contelui Bethlen Markus s'a vêndutŭ la 15 Octomvre prin licitaţiă. L'a cumpăratŭ proprietarulŭ Solymosi László cu 338,285 fl.

***

Reuşita imprumutului rusescŭ. Bancherulŭ francesŭ Hoskier, a dăruitŭ sĕraciloră din Parisŭ 10.000 de francĭ. Suma acésta a dăruit'o — după cum scrie elŭ într'o scrisóre — din incidentulŭ succesului splendidŭ alŭ împrumutului rusescŭ.

***

Regele Leopold alŭ Belgiei a mulţămitŭ în persónă primarului oraşului Bruxelles, *Buls,* pentru dibăcia, ce a dovedit'o acesta cu ocasiunea festivităţiloră din Marsilia.

***

Ţarulŭ şi Carnot. Ḑiarulŭ „Daily News" din Londra anunţă, că Ţarulŭ va călĕtori în jachtulŭ sĕu în marea mediterană şi că propabilŭ se va întâlni într'unŭ portŭ francesŭ cu preşedintele republicei, Carnot.

Din adunarea comitatensă dela Făgăraşŭ.

Făgăraşŭ, 15 Octomvre 1891.

(Fine.)

In fine urmà la ordinea ḑilei abḑicerea d-lui Danielŭ de Grĕmoiu din postulŭ de vice-comite şi întregirea acestui postŭ prin alegerea unui altŭ vice-comite, — două acte acestea, prin carĭ d-lŭ comite a cugetatŭ, că-şĭ va împlini mai esactŭ obligămêntulŭ, ce l'a luatŭ asupră-şĭ faţă de guvernŭ atuncĭ, când a fostŭ denumitŭ comite pentru comitatulŭ Făgăraşului.

In tótă Ungaria şi Transilvania unŭ singurŭ postŭ de vice-comite era ocupatŭ de unŭ Românŭ şi acela era postulŭ de vice-comite în Făgăraşŭ. Acestŭ postŭ înţepà rĕu în ochii şoviniştiloră maghiarĭ. D-lŭ comite luà sarcina de a stêrpi şi acestŭ rĕu, ce ar fi pututŭ „periclita" intregitatea statului maghiarŭ, şi aşa, D lŭ comite s i l ì pe D-lŭ vice-comite Gremoiu a-şĭ da dimisiunea, ceea ce şi se primì, dându-i-se în schimbŭ o pensiune de 1200 fl.

Odată amovatŭ din oficiu vice-comitele românŭ, era prea de prevĕḑutŭ, că D-lŭ comite, carele prin comisiunea de candidare are tótă puterea în mâna sa, va îngriji prin tóte mijlócele ca acelŭ postŭ sĕ nu mai fiă ocupatŭ de unŭ Românŭ.

Candidatulŭ Româniloră era d-lŭ Ioanŭ Turcu, singurulŭ candidatŭ aptŭ, şi aşteptarea Româniloră de a fi avangiatŭ acestŭ bărbatŭ la postulŭ de vice-comite era destulŭ de motivată, căcĭ d-lŭ Turcu ocupă deja de 9 anĭ postulă de protonotarŭ, este decĭ în cele administrative o putere destulŭ de probată, cunósce perfectŭ tóte 3 limbile, apoi mai cugetau Românii, că fiindŭ în tótă ţéra până acuma numai unŭ vice-comite românŭ, nu se va periclita coróna St. Stefanŭ, décă va mai figura şi pe viitoru între vice-comiţĭ şi unŭ corbŭ albŭ. Acestea au fostŭ apoi şi causa, că n'a mai competatŭ nicĭ unŭ Românŭ, la acelŭ postŭ, numai ca sĕ nu se îngreuneze cumva reuşirea d-lui Turcu.

Cu tóte acestea d-lŭ comite supremŭ în comisiunea candidatóre nicĭ n'a amintitŭ numele d-lui Turcu şi când cei 3 membrii din comisiune au cerutŭ sĕ se candideze şi d-lŭ Turcu, le-a declaratŭ scurtŭ, că acésta nu o póte face, în urma căruia membrii românĭ ai comisiunei candidatóre au şi eşitŭ din comisiune; apoi intrândŭ în sală d-lŭ comite cu ceialalţĭ 3 membri a adusŭ la cunoscinţa comisiunei municipale, că pentru postulŭ de vice-comite s'au candidatŭ: Kapocsani Mor, Nagó Sandor şi Herszeni Balint, ér D-lŭ protopopŭ Iu-

---

mente de oficerĭ. Pasŭ de pasŭ lângă ele suntŭ presărate, apoi în tóte părţile şi direcţiunile gropiţe şi mormintele comune ale soldaţiloră.

Pălăria ţi-se ridică în susŭ de pĕrulŭ vîlvoiu, ochii ţi-sŭ plinĭ de lacremĭ, cuvintele stau sĕ se înece şi opréscă în gâtŭ, aşa că cu mare greutate poţĭ scóte şi pronunţa o vorbă!

Intrândŭ înlăuntrulŭ bisericuţei: băncĭ, icóne, ângerii de pe altarŭ, crucĭ etc. suntŭ tóte rupte şi găurite, în fiă-care bancă veḑĭ câte 3—4 marĭ pete de sânge, atâtŭ pe bancă câtŭ şi pe podéla de sub ea, carĭ stau şi aḑĭ încă, după 24 de anĭ, neatinse, întocmai ca şi când ar fi recente, căcĭ sângele curs s'a înfiltratŭ în lemnŭ, de nu se mai póte scóte prin nicĭ o esenţă orĭ mijlocŭ. Scândurile uşei, ce duce spre corŭ suntŭ rupte prin lovirile cu patulŭ puscii.

Austriacii erau în corŭ, se apĕrau ca leii prin ferestri mai ţârḑiu, intrândŭ Prusienii prin uşa din stânga, s'au omorîtŭ cu toţii acolo.

Din glónţele găsite în urmă în bisericuţă, s'a făcutŭ o cruce, Isusŭ Christosŭ rĕstignitŭ, cu 2 mironosiţe în jurulŭ ei.

Mutŭ trecĭ dela o bancă la alta, dela unŭ mormêntŭ şi monumentŭ la altulŭ, cetescĭ numele şi gradele, fără de a puté pronunţa unŭ cuvêntŭ. Unde suntŭ şi zacŭ ei toţĭ: Matei şi Renciu, Bucurŭ şi Vasile, Nicu, şi Gligore? „Sĕrmaniloră, zaceţĭ cu toţii aicea, ca prin mórtea vóstră sĕ aduceţĭ dualismulŭ şi pe Ungurĭ sĕ-i ridicaţĭ la putere, ér pe noi, pe fraţii voştri, sĕ ne lăsaţĭ érăşĭ în abisŭ." Acestea au fostŭ primele cuvinte, ce am pututŭ pronunţa.

Pe o altă colină proeminentă, pe care incapabilii generalĭ au negligiatŭ de a o provede cu câteva tunurĭ, de unde arŭ fi pututŭ apĕra valea întrégă în două direcţiunĭ, ajungêndŭ departe peste frontieră cu ele, încâtŭ nu s'ar fi pututŭ apropia nimenĭ şi s'ar fi conservatŭ atâţĭ voinicĭ falnicĭ şi vitejĭ,—posteritatea a ridicatŭ unŭ obeliscŭ mare de granitŭ întru amintirea apĕrărei victoriόse şi a morţei gloriόse a celoră căḑuţĭ: Din regimentele românescĭ, afară de oficerii din regimentulŭ de infanteriă Nr. 2, au căḑutŭ acolo 132 de ómenĭ, dela strajamesterĭ în josŭ; dela regimentulŭ 23 Ajroldi căpitanulŭ Constandinŭ Bălaci şi 182 ómenĭ; dela regimentulŭ de inf. Nr. 3, 552 ómenĭ, dela strajamesterĭ în josŭ, totŭ numere, ce dovedescŭ, câtŭ de crâncenă a fostŭ acea luptă şi câtŭ sânge nu s'a vĕrsatŭ acolo!

Şi care a fostŭ resultatulŭ?—Corpulŭ de armată prusianŭ, învinsŭ şi fugăritŭ, a venitŭ a 3-a ḑi însoţitŭ de trupe multŭ mai numĕróse—armata întrégă a prinţului de corónă — ér corpulŭ austriacŭ trebuì sĕ se retragă spre rĕsăritŭ, ca peste 8 ḑile, după ciocnirea victoriósă dela Trauntenau, sĕ fiă sdrobiţĭ din nou şi cu totulŭ la Königgrätz şi sĕ pecetluéscă definitivŭ triumfulŭ ideii unităţii germane şi supremaţia maghiară.

In drumŭ, schimbândŭ de 6 orĭ trenulŭ, am trecutŭ pe lângă Skalitz, unde lângă linia ferată erau mormintele altorŭ eroi Românĭ, căḑuţĭ în luptă şi apoi trecuiu pe lângă faimosulŭ Königgrätz. Ca rĕsplată, Iosefstadtulŭ şi Königgrätzulŭ îşĭ pierdŭ aḑĭ brêulŭ lorŭ de ferŭ şi zidŭ, ér noi avemŭ sĕ purtămŭ pe grumaḑĭ încă jugulŭ apĕsării şi persecuţiuniloră.

Oare încă multŭ sĕ ne mai sacrificămŭ noi, şi alţii sĕ aibă şi sĕ tragă beneficiile?

Terminŭ cu cuvintelele poetului, rostite la depărtare de pe câmpiile de rĕsboiu:

Dormiţĭ în pace umbre
Martirĭ fără de nume
Ce-aţĭ îngrăşatŭ pămêntulŭ
Cu sânge de eroi.

V'aţĭ împlinitŭ chiămarea
Şi sfânta datorinţă.
. . . .

Hagi—George din Crâng.

liu Danu aduse la cunoscință cele petrecute în comisiunea candidătóre și cu acestea între solemne proteste Românii părăsiră sala de ședințe; ér minoritatea de Maghiarĭ, Jidanĭ și Sașĭ aclamară de vice-comite pe Kapocsányi Mor.

De bucuriă, comitele era mai sĕ-șĭ iasă nin piele așa, că gratulându și felicitându pe vice-comite pentru reușire ïlŭ ridică cu laudele până în cerŭ și-lŭ titulă per d-ta, tu, iubite amice etc.

Toțĭ funcționarii românĭ și chiar și notarii comunalĭ, și cercualĭ, *avêndŭ ordină*, au mersŭ în tóte mână în mână cu comitele și maghiarii lui. Cu atâtŭ mai mare laudă merită însĕ ceilalțĭ membrii românĭ ai comisiunei municipale, carĭ s'au înfățișatŭ în numĕrŭ fórte considerabilŭ și nu s'au depărtatŭ până după finirea alegerei, care a urmatŭ séra pe la 6 óre.

N'amŭ reușitŭ cu candidatulŭ nostru și acésta era de prevĕḑutŭ, când scim, că d-lŭ comite a silitŭ pe vice-comitele românŭ a-șĭ da dimisiunea, ér în comisiunea candidatóre puterea este în mâna d-lui comite; amŭ câștigatŭ însĕ o frumósă învingere morală, căcĭ Românii s'au afirmatŭ ca Românĭ au datŭ frumósă probă despre solidaritate și disciplină, au doveditŭ mai evidentŭ decâtŭ protestulŭ propusŭ la începutulŭ ședinței de d-lŭ Kossy, că cele scrise în „Brassó“ Nr. 40 a. c. suntŭ idei eșite din creerĭ nesănĕtoșĭ, din unŭ *cap de bo*, (scriitorulŭ articolului din „Brassó“ sub nume falsŭ este notarulŭ publicŭ din Făgărașŭ Dr. Kapdebo); au doveditŭ Românii, că ei nu suntŭ unŭ poporŭ numai numericŭ demnŭ de a înfunda temnițele cu elŭ, unŭ poporŭ fără consciință de sine, precumŭ s'a scrisŭ în Brassó Nr. 40, și precum a s risŭ chiar și Horvath Gyula într'unŭ numĕrŭ ma recentŭ alŭ fóiei „Magyar Hirlap“.

Participe Românii și pe viitorŭ câtŭ de numĕroșĭ la ședințe, și acolo unde se tractéză de ei și de interesele lorŭ, procédă totŭ așa de energicŭ și solidarŭ, și atuncĭ se vorŭ convinge Maghiarii ei singurĭ, că avemŭ consciință de noi înșine, atuncĭ vorŭ începe a ne respecta, vorŭ respecta convingerile, dorințele și justele nóstre pretensiunĭ, atuncĭ va vedea lumea, că Maghiarii au fostŭ aceia, carĭ au scrisŭ minciunĭ despre noi.

Coresp.

Congresulŭ naționalŭ bisericescŭ.

Ședința II ținută la 2/14 Octomvre, s'a deschisŭ la 11 óre a. m.

La ordine se punŭ rapórtele secțiunilorŭ verificătóre.

Raportorulŭ secțiunei deputațilorŭ din archidiecesă, deputatulŭ Dr. Ioanŭ Mihu, referéză asupra actelorŭ electorale *din diecesa Aradului* și în numele secțiunei propune spre verificare alegerile următorilorŭ deputațĭ: *a)* din cler: Vasile Beleșiu, Vasile Mangra, Ioanŭ Groza, Georgiu Crăciunescu, Augustinŭ Hamsea, Ieroteiu Beleșiu. Ignatie Pappŭ, Petru Suciu; *b)* mirenĭ: Ioanŭ Beleșiu, Mihailŭ Veliciu, Aurelŭ Suciu, Georgiu Feierŭ, Petru Truța, Dr. Constantinŭ Groza, Eugenŭ Mocsonyi de Foenĭ, Zeno Mocsonyi de Foenĭ, Vincențiu Babeșiu, Paulŭ Rotaru, Nicolau Zigre, Paulŭ Gavrilete, Paulŭ Papp, Ioanŭ Papp, și Dr. Georgiu Popa, cu totulŭ propune spre verificare 23 deputațĭ; ér celelalte acte electorale din 7 cercurĭ propune a se preda comisiunei verificătóre.

Raportorulŭ secțiunei deputațilorŭ din eparchia Aradului, deputatului Nicolau Zigre, propune spre verificare alegerile următorilorŭ deputațĭ *din diecesa Caransebeșului*: *a)* din cler.: Filaretŭ Musta, Sebastianŭ Olariu, Dr. Georgiu Popoviciu, Trifonŭ Miclea Ioanŭ Popoviciu; *b)* mirenĭ: Dr. Alecsandru Mocsonyi, Constantinŭ Radulescu, Dr. Emilŭ Babeșiu, Constantinŭ Ioanoviu, I. E. Țĕranŭ, Ioanŭ Budințianŭ, Ioanŭ Popoviciu, Patriciu Drăgălină, Ilie Curescu, Leontinŭ Simonescu, Stefanŭ Velovanŭ, Dr. Aureliu Novacŭ, Coriolanŭ Bredicéanŭ, cu totulŭ propune spre verificare 18 deputațĭ, ér celelalte acte electorale din 12 cercurĭ, propune a se preda comisiunei verificătóre.

Raportorulŭ secțiunei a III-a a deputațilorŭ din eparchia Caransebeșului, deputatulŭ I. Budințianŭ, propune spre verificare alegerile următorilorŭ deputațĭ *din archidiecesă*: *a)* din clerŭ: Dr. Ilarionŭ Pușcariu, Nicolau Ivanŭ, Ioanŭ Papiu, Vasile Dămianŭ, Dr. Remusŭ Roșca, Nicanorŭ Frateșiu, Petru Roșca, Ioanŭ Popescu, Ioanŭ Petricŭ, Ioanŭ Hannia; *b)* mirenĭ: Parteniu Cosma, Zevedeiu Mureșianŭ, Dr. Ioanŭ Mihu, Iosifŭ Orbonașiu, Georgiu Dănilă, Simeonŭ Dămianŭ, Dr. Ioanŭ Nemeșiu, Ioanŭ Almășanŭ, Valeriu Bologa, Ioanŭ Lengerŭ, Ioanŭ cav. de Pușcariu și Ioanŭ Turcu; cu totulŭ propune spre verificare 22 deputațĭ, ér celelalte acte electorale din 8 cercurĭ propune a se preda comisiunei verificătóre.

Constatându-se, că peste totŭ suntŭ verificațĭ 63 deputațĭ, congresulŭ sĕ dechiară capabilŭ de a aduce concluse valide.

După ce s'a enunțatŭ alegerea diferitelorŭ comisiunĭ, Escelența Sa, Inaltŭ Pe Sânțitulŭ Domnŭ archiepiscopŭ și metropolitŭ, folosindu-se de ocasiunea întrunirei congresului, ca representanță supremă a bisericei, a rostitŭ după „Telgr. Rom.“, cam următórele:

„Popórele monarchiei nóstre au fostŭ durerosŭ atinse prin incidentulŭ călĕtoriei Maiestății Sale la Reichenberg, unde numai prin voia lui Dumneḑeu a scăpatŭ de atentatulŭ, ce s'a comisŭ asupra Inaltei Sale persóne.

„Fiindcă suntemŭ întrunițĭ în sesiunea congresului ordinarŭ, aflu cu cale, ca congresulŭ sĕ dea espresiune simțemintelorŭ, ce le nutresce biserica nóstră față cu augustulŭ suveranŭ, atâtŭ de iubitŭ, și sĕ-i trimetemŭ o adresă de felicitare, ca și din acéstă incidentŭ sĕ arătămŭ cunoscuta loialitate și tradiționala alipire a bisericei nóstre cătră Inaltulŭ tronŭ și cătră bunulŭ nostru monarchŭ, pe care Dumneḑeu sĕ-lŭ țină încă mulțĭ anĭ ferícițĭ“.

Congresulŭ a primitŭ propunerea Escelenței Sale de a se trimite o adresă de acelŭ cuprinsŭ și prin sculare șĭ urărĭ de „sĕ trăiéscă Majestatea Sa“, șĭ-a manifestatŭ simțemintele de devotamentŭ și alipire.

Se presentéză mai multe cererĭ de concediu, raporturĭ etc.

Corespondența „Gaz. Trans“

Selagiu, Octomrvie 1891.

Stim. D-le Redactorŭ! A trecutŭ mai bine de o jumĕtate de seculŭ de când în comuna Varșolțŭ, situată pe unŭ plaiu frumosŭ de pe valea Crasnei, s'a ziditŭ o biserică română gr. cat. din materialŭ solidŭ, turnulŭ însĕ, care era chiămatŭ sĕ fiă coróna și podóba acelei bisericĭ, până în presentŭ a rĕmasŭ neridicatŭ.

Preotulŭ actualŭ alŭ Recea-Varșolțului, d-lŭ Clemente Popŭ, abia trei anĭ după stabilirea sa în acéstă parochiă, a sciutŭ ambiționa și îndupleca pe puținii sĕi poporenĭ, și altcum decăḑutŭ materialminte, ca pre lângă repararea bisericei, care era aprópe sĕ se ruineze, se edifice și turnulŭ, care de atâtŭ timpŭ a rĕmasŭ needificatŭ.

Spesele treceau peste 2000 fl. pe carĭ o mână de poporŭ avea sĕ le plătéscă prin repartițiune. D-lŭ Cl. Popŭ însĕ, avêndŭ în vedere sarcina grea, ce are sĕ-o supórte poporenii sĕi și la care cu atâta abnegațiune s'au supusŭ, a întreprinsŭ și o colectă în sinulŭ inteligenței și al poporului din Selagiu, care s'a și grăbitŭ a veni în ajutorulŭ varșolțenilorŭ, după cum dovedesce darea de sémă din Nr. 203 alŭ prețuitei „Gazete“ unde deja până aci se arată o colectă de 446 fl. 23 cr. la carĭ ar mai veni a se adauge 50 fl., oferițĭ de insușĭ d. Cl. Popŭ, ceea ce aducândŭ la publicitate cugetŭ a nu vătĕma modestia d-sale, care din bagatelulŭ venitŭ a făcutŭ acéstă faptă generósă, dovedindŭ, că nu numai cu cuvêntulŭ, ci și cu fapta a sciutŭ însufleți pe poporenii sĕi.

Biserica este astfelŭ reînoită, turnulŭ este ziditŭ într'unŭ stilŭ frumosŭ și este acoperitŭ cu tinichea. Sânțirea s'a sĕvârșitŭ în 27 Augustŭ, prin r. dss. D-nŭ Barboloviciu vicarulŭ Silvaniei, care ca comisarŭ episcopescŭ presentându-se în Varșolțŭ la pórta triumfală, ce 'i s'a ridicatŭ, a fostŭ întêmpinatŭ de preoțimea și de poporulŭ presentŭ și bineventatŭ cu entusiasmŭ de d-lŭ Cl. Popŭ preotulŭ loculŭ la ce Rvds. D-nŭ rĕspunse, mulțămindŭ căldurosŭ pentru primirea cordială ce 'i s'a făcutŭ. La 9 óre diminéța s'a începutŭ actulŭ sânțirei, asistândŭ vre-o 14 preoțĭ sub pontificarea Rvds. D-nŭ Vicariu. Predica ocasională a fostŭ rostită de preotulŭ Giurteleculuĭ, d- Vasiliu Criste, ér sub durata s. liturgii, cântările au fostŭ esecutate cu precesiune de corulŭ tinerimei studióse presentă, sub conducerea d-lui Orosŭ- juristŭ.

După améḑĭ la 1 óre a urmatŭ banchetŭ gratuitŭ pentru 60 de persóne, la carĭ toastele încă n'au lipsitŭ. La 6 óre p. m. s'a începutŭ petrecerea de véră, la care au participatŭ unŭ publicŭ frumosŭ și alesŭ, fiindŭ representatŭ cu demnitate și frumosulŭ costumŭ naționalŭ.

Intratele au fostŭ de 111 fl. 85 (cr. eșitele 86 fl. prin urmare venitulŭ curatŭ în folosulŭ bisericei este de 25 fl. 85 cr.

Au suprasolvitŭ D-nii: A. Cosma, directorulŭ „Silvaniei“ 3 fl., Simai Lukács 3 fl., Danilŭ Deleu not. cerc. 2 fl., Petru Cheresteșŭ, preotŭ 1 fl., Gratianu Flonta preotŭ 1 fl., Augustinŭ Vicașiu preot 1. fl., A. Balibanŭ 1 fl., Ioanŭ Buteanŭ 1 fl., Vasiliu Getie 1 fl., Magyari Lajos 2 fl., Iuliu Belle medicŭ 1 fl., Iosifŭ Diamandi 1 fl., Mártonfi Ödön 20 cr., Victorŭ Carabețiu 20 cr., Ioanŭ Popŭ 20 cr., Vasiliu Aciu 20 cr., Teodorŭ Medanŭ 50 cr., Georgiu Hende 20 cr., Dna Orosŭ 20 cr., Gregoriu Filipŭ 20 cr. D-na Ilieșiu 75 cr. Hubert Ilona 20 cr., Nechita Liscanŭ 40 cr. Iakab Aronu 1 fl.

Petrecerea animată, a duratŭ până în rĕvărsatulŭ ḑiorilorŭ, când ne-amŭ depărtatŭ, ducêndŭ cu noi suvenirea primirei cordiale, cu care amŭ fostŭ surprinșĭ de poporulŭ din Varșolțiu și bravulŭ sĕu preotŭ.

Unŭ preotŭ asistentŭ.

Convocare.

In sensulŭ §-lui 12 alŭ statutelorŭ „Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu“, se convócă prin acésta pe ḑiua de Duminecă în 25/13 Octomvre 1891 la 4 óre după a. m. *a XXII. Adunare generală ordinară* în localulŭ societății de lectură română din Sibiiu (Piața mare Nr. 4.)

Obiecte: 1) Raportulŭ comitetului. 2) Statorirea bugetului pe anulŭ 1892. 3) Alegerea a 2 membri în comitetŭ. 4) Propunerĭ eventuale.

Toțĭ p. t. membri ai Reuniunei suntŭ rugațĭ a participa la acéstă adunare generală.

Sibiiu, în 10 Octomvre (28 Septemvre) 1891.

Maria Cosma, presidentă. **Dr. Octavianŭ Russu.** secretarŭ.

Literatură.

A apărutŭ:

„*Instrucțiune practică pentru* causele matrimonialĭ cu respectŭ la disciplina vigentă în provincia bisericéscă gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașŭ, scrisă în usulŭ păstorilorŭ sufletescĭ prin *Dr. Iuliu Simonŭ* prof. de S. teologiă. Gherla, Tipografia „Aurora“ A. Todoranŭ. 1891. Formatŭ 8° mare cu 283 paginĭ. Prețulŭ 1 fl. 20 cr., cu porto francatŭ 1 fl. 30 crucerĭ.

A apărutŭ:

Calendariu pe anulŭ dela Christosŭ 1892. Aradŭ, editura și tipografiei diecesei gr. or. române a Aradului. Cuprinsulŭ acestui calendarŭ este fórte variatŭ. Afară de partea calendaristică aflămŭ șematismulŭ Metropoliei române ortodoxe din Ungaria și Transilvania și alŭ diecesei Aradului. In partea literară suntŭ mai multe scrierĭ instructive, poesii și anecdote. Formatŭ 8° cu 98 paginĭ. Prețulŭ 30 cr. v. a.

DIVERSE.

După cununiă. *Tinĕra soțiă*: „Așadéră n'ai mâncatŭ nimicŭ din friptura de gâscă:“ *Soțulŭ*: „Mi-a fostŭ imposibilŭ, n'ai sciutŭ sĕ o gătescĭ mai bine?“ *Soția*: Acesta e amorulŭ tĕu, înainte cu optŭ ḑile voiai sĕ mĕ mănâncĭ cu totulŭ!“

Schimbŭ de neveste. Unŭ schimbŭ de neveste a avutŭ dăunăḑĭ locŭ în California, în împregiurărĭ fórte comice. In patria aurului, escentricitățile nu suntŭ nicĭ decum rare și totușĭ, acéstă întêmplare a fostŭ o noutate chiar și pentru Americanĭ. De câteva lunĭ, milionarulŭ Keely se mutase cu frumósa sa soțiă dela Chicago la San Francisco și se stabili întro vilă superbă. Vecinii soțilorŭ Keely erau domnulŭ și d-na Hickok, a cărorŭ avere se evaluéză de asemenea la câteva milióne. Vecinii făcură cunoscință între dânșii și resultatulŭ fŭ, că d-lŭ Keelly se amoreză nebunŭ de d-na Hickok, pe când d-lŭ Hickok fŭ cuprinsŭ de aceleașĭ sentimente dulcĭ pentru d-na Keely. In America ómenii suntŭ practicĭ. Bărbații amoresațĭ „de a crucișŭ“ nu se gândiră de locŭ sĕ se împusce, ci ca ómenĭ de afacerĭ se învoiră sĕ-șĭ schimbe nevestele, lucru la care acestea din urmă consimțiră cu bucuriă. Ei călĕtoriră câte șĭ patru la Chicago, fură divorțațĭ în douĕḑecĭ de minute și serbară în aceeașĭ ḑi o cununiă fericită. Unii pesimiștĭ, afirmă, că ambele părțĭ regretă acuma schimbulŭ făcutŭ.

Douĕ suflete și unŭ cugetŭ. *Țĕranulŭ*: Eu locuescŭ împreună cu nevasta mea de 20 de anĭ încóce, și nicĭ-odată în timpulŭ acesta nu am consimțitŭ unulŭ cu altulŭ; numai o singură dată, când ardea casa nóstră, fiă-care dintre noi a voitŭ sĕ iésă mai întêiu pe ușă afară!“

Cursulu pieței Brașovŭ.

din 20 Octomvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vênd.	9.30
Argintŭ românescŭ -	„	9 18	„	9.24
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.25	„	9.30
Lire turcescĭ - -	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ - - - -	„	9.50	„	9 55
Galbinĭ - - - -	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.—	„	123.—
Mărcĭ germane - -	„	57.—	„	57.50

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 19 Octomvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	104.—
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	100.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ - - - - - - - - - -	115.25
dto argintŭ - - - - -	97.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune] - -	111.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei] - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	—.—
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	89.60
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - -	130.
Renta de hârtiă austriacă - - - -	91.60
Renta de argintŭ austriacă - - - -	91.60
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	108 75
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	136.85
Acțiunile băncei austro-ungare - -	1016.
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	326.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	281.50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - -	5.57
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.30
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	57.65
Londra 10 Livres sterlinge - - -	117.25

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Nr. 13283—1891. 3—1

CONCURSŬ.

Pentru ocuparea unui postŭ de medicŭ secundarŭ în spitalulŭ civilŭ publicŭ din locŭ pe durata de 6 anĭ, împreunatŭ cu unŭ salarŭ anualŭ de 500 fl., cu locuinţa liberă în spitalŭ şi cu unŭ deputatŭ de 24 metri cubicĭ de lemne de fagŭ, se escrie prin acésta concursŭ.

Reflectanţii asupra acestui postŭ, carĭ trebue sĕ posédă, ca doctorĭ de medicină o diplomă valabilă pe teritoriulŭ de statŭ maghiarŭ, au de a'şĭ ascerne, pănă în 4 Noemvre a. c. după prânzŭ la 6 óre subscrisului magistratŭ petiţiunile instruite în modŭ corespundĕtorŭ.

Obligamintele medicului secundarŭ de spitalŭ suntŭ normate în instrucţiunea de serviţiu, observându-se totdeodată, cumcă conformŭ conclusului representanţei comunale orăşenescĭ, acestŭ medicŭ secundarŭ, pănă la salarisarea unui medicŭ alŭ doilea secundarŭ şi pănă la întroducerea serviţiului permanentŭ, se deobligă, că afară de visita de diminéţa şi de séra a bolnavilorŭ sĕ provadă serviţiulŭ medicalŭ în spitalŭ în fiecare ḑi 2 óre înainte şi 3 óre după prânḑŭ.

Braşovŭ, în 16 Octomvre 1891.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 9803—1891 2 1

ESCRIERE DE CONCURSŬ.

La oficiulŭ orăşenescŭ forestieralŭ din locŭ suntŭ de a se ocupa 5 posturĭ de pădurarĭ de I clasă şi 4 posturĭ de pădurarĭ de a doua clasă cu următórele veniturĭ şi drepturĭ:

Plata anuală de 266 fl. respective 218 fl. v. a. cu îmbrăcămintea de serviţiu, cu deputatŭ de lemne, cu dreptŭ de provisionare şi cu îngrijirea vĕduvelorŭ şi orfanelorŭ.

Competenţii asupra acestorŭ posturĭ au de a-şĭ ascerne pănă în 30 Noemvre a. c. subscrisului magistratŭ petiţiunile provĕḑute cu unŭ timbru de 50 cr. cu atestetele asupra examenului de pădurarŭ depusŭ în ţéra internă, cu atestatele asupra etăţei şi locului natalŭ şi de apartenenţă, cu atestatŭ asupra cunóscerei celorŭ 3 limbĭ ale patriei (limba germană, maghiară şi română) şi asupra moralităţei precum şi asupra destoiniciei corporale.

Braşovŭ, 18 Octomvre 1891.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 1803—1891 676,3—3

PUBLICAŢIUNE

Din partea sedriei, orfanale orăşenescĭ din Braşovŭ, ca oficiu pentru rĕmasurĭ, se aduce prin acésta la cunoscinţa generală, că efectele de rĕmasŭ aparţinĕtóre moştenirei Susana Tiet rĕposată în 2 Octomvre 1891, constătătóre din preţióse, albiturĭ pentru restauraţiune, vestminte, mobile, mese de grădină şi scaune, apoi unŭ Faetonŭ (trăsură) şi unŭ Landauer, o caléscă, unŭ omnibus, o sanià şi hamurĭ pentru cai, se vorŭ vinde pe calea licitaţiunei, Vinerĭ în 30 Octomvre, eventualŭ în 31 Octomvre a. c. înainte de prânḑŭ dela 9—12 óre şi după prânḑŭ dela 2—5 óre în curtea dómnei Kaertsch, Braşovechiu, Strada lungă No. 137, pentru banĭ gata.

Braşovŭ, 13 Octomvre 1891.

Sedria orfanală orăşenéscă.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2.36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu. . .	8.15	3.15
Sighişóra. . .	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău.	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea - Oşorheiu - R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs. - Oşorh. - Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zĕrnescĭ	7.26	4.39

Zĕrnesci—Braşov

Zĕrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Braşov—S.-Georgiu

Braşovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9 43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.08	6 53

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.